

Lotte Hjortshøjs tale ved Gyldendal B&U's efterårsreception

Taler

Lotte Hjortshøj
Forlagschef for Gyldendal
B&U

Dato

30. august 2024

Sted

Gyldendal, Klareboderne,
København K

Kære alle sammen

Velkommen til B&U's efterårsreception!

Vi er nok mange, der har fulgt med i den dramatiske præsidentvalgkamp i USA på det seneste. Og måske glædet os over, at der er kommet fokus på håb, fremskridt og optimisme i stedet for dommedagsstemning og forudsigelser om demokratiets undergang.

Lige netop på børnebogsområdet er situationen i USA ellers ikke noget at juble over. I de seneste år er tusindvis af bøger blevet forbudt for børn, ikke bare i det såkaldte bibelbælte, men i 41 stater!

Den uhyggelige tendens sniger sig mod Europa, for også i England anmoder et stigende antal forældre bibliotekerne om at fjerne bestemte bøger fra deres hylder – og mange biblioteker efterkommer anmodningerne. I Sverige har højreradikale grupper sat gang i diskussioner om for meget etnisk, kulturel og kønsmæssig diversitet i bibliotekernes bogsamlinger. Argumentet er cirka det samme alle steder: Børn skal skånes for ”upassende” indhold. Men resultatet er selvfølgelig, at flere og flere børn får sværere ved at finde bøger, som de kan spejle sig i. Den udvikling er vi yderst opmærksomme på og skal vi kæmpe imod! Det vender jeg tilbage til.

For det var faktisk min plan i dag at fokusere på noget positivt. Være lidt optimistisk på børnelitteraturens og læseglædens vegne. Og det synes jeg trods alt også, der er grund til.

For selv om det generelt står skidt til med danske børns læseglæde og

læsekundskaber og vilkårene for dem, der skaber litteraturen, så er der i løbet af det seneste år kommet mere fokus på de udfordringer. Der bliver talt om dem, både i medierne og blandt politikere. Og det lader endda til, at vi har fået en walk the talk-kulturminister, som kan finde ud af at sætte handling bag ordene.

Han nedsatte fx en arbejdsgruppe, der skal komme med input til en ny litteraturpolitisk handlingsplan – og han nåede heldigvis også at inkludere en børnebogsforfatter og en illustrator. Ministeren virker også ægte optaget af børns læsning og behovet for adgang til et større udvalg af bøger for børn og unge på bibliotekerne. Han har netop iværksat en indsats, der skal styrke bibliotekernes muligheder for at arbejde med børn og unges læseglæde og læsefærdigheder. En del af indsatsen udmøntes som ekstra millioner til indkøb af fysiske bøger i 2025-28.

Man kan sagtens sige, at det slet ikke er nok; at der skal meget mere til. Og det skal der også. Men i dag synes jeg, vi skal glæde os over den øgede opmærksomhed og vilje til handling. Det er i hvert fald en begyndelse.

Også på en anden måde vil jeg gerne fokusere på noget positivt. Nemlig mangfoldigheden i det udgivelsesprogram, vi fejrer i dag. Jeg ved, at mange af jer indimellem er mismodige over lave salgstal og manglende opmærksomhed. For det kan godt ske, at det værktøj, I har skrevet eller illustreret med hjerteblod og lagt sjæl og energi i at bringe til verden, ikke bliver købt af ret mange og ikke får en eneste anmeldelse. Nogle bøger bliver der solgt få hundrede eksemplarer af – mens andre bliver anmeldt mange steder og ryger over disken i tusindvis. Men hør her: Hver bog tæller. Hver bog, vi vælger at udgive, er en bog, vi tror på. En bog, vi synes er noget særligt. En bog, vi synes fortjener at blive delt med mange læsere. Ligesom jer kigger vi på salgstallene, og vi overvejer, om vores bøger har levet op til de forventninger, vi havde, da vi antog dem. Og det gør de ikke altid. For man kan aldrig vide, om læserne vil se de samme kvaliteter i en bog, som vi så.

Vi vil gerne udgive bestsellere – det vil alle forlag. Men vi vil også gerne udgive alt muligt andet. Vi er stolte af vores rige, alsidige udgivelsesprogram. Der er bøger for alle. Bøger, som børn selv hiver ned fra hylderne, fordi de kender karaktererne fra tv eller YouTube eller TikTok; eller bøger, der skal formidles af en voksen, som ved, at netop den bog er lige noget for netop det barn. Vi vil gerne være med til at sikre, at alle børn kan finde en bog, der giver dem en

fantastisk læseoplevelse, viser dem nogle mennesker og skæbner, de kan spejle sig i. Og for at vende tilbage til de amerikanske tilstande, jeg nævnte: Vi vil selvfølgelig protestere højlydt, hvis der opstår et eller andet litterært moralpoliti og blander sig i, hvilke bøger børn må læse her i Danmark.

Og jeg vil gerne sige til hver eneste af jer: Tak for netop dit bidrag. Vi ved godt, det er svært at leve af at lave børnebøger, uanset hvor i værdikæden man befinder sig. Derfor glæder vi os endnu mere over, at der alligevel kommer så mange fine værker ud af jer. For læseglæden – den fødes, når et barn har en stor oplevelse med en lille bog. Og får lyst til mere. Og vokser og bliver ved med at læse.

Læseglæde er en slags magi. Og den magi kan opstå, uanset om man læser en lille, stille godnathistorie, pløjer sig igennem en episk fantasytrilogi, græder lidt over en socialrealistisk ungdomsroman, sluger en dramatisk tegneserie, klukker over en gakket tween-dagbog ... Man skal bare åbne en bog og se efter! For som Gyldendals motto lyder: Bøger åbner verdener. Og som forfatteren Roald Dahl siger i slutningen af sin fortryllende lille historie om The Minpins:

»... betragt frem for alt hele verden omkring dig med glitrende øjne, for de største hemmeligheder skjuler sig altid de mest usandsynlige steder. De, der ikke tror på magi, vil aldrig finde den.«

Jeg tror på magi – den særlige magi, der opstår, når en god læseoplevelse skaber ægte læseglæde.

Lad os skåle for læseglæden og for alle jer, der er med til at åbne verdener!

Og nu skal I alle sammen bare nyde det og have en dejlig eftermiddag og aften.

Husk at klappe jer selv og hinanden på skuldrene.

SKÅL!

Kilde

gyldendal.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Velkomsttale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lotte-hjortshojs-tale-ved-gyldendal-b-u-s-efterarsreception>